

Raadsvoorstel

Onderwerp: Raadsvoorstel Jaarrekening 2022 herziene begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2027 NHA

Datum collegevergadering	9 mei 2023	Ambtenaar	M Hoekstra
Zaaknummer	41855-2023	Telefoon	0255 567887
Portefeuillehouder(s)	J. Verwoort	E-mailadres	mhoekstra@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. kennis te nemen van de jaarstukken 2022 van de GR Noord-Hollands Archief;
2. in te stemmen met de herziene begroting 2023 van de GR Noord-Hollands Archief en dit als zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur van de GR;
3. in te stemmen met de meerjarenbegroting 2024-2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Noord-Hollands Archief, dit als zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur en daarbij aan te geven dat
  - a. de gemeente constateert dat het Noord-Hollands Archief in haar meerjarenbegroting nog geen rekening heeft kunnen houden met de nieuwe gemeenschappelijke regeling en de financiële gevolgen die hiermee samenhangen;
  - b. de gemeente ervan uitgaat dat het Noord-Hollands Archief de eventuele financiële gevolgen van de nieuwe Archiefwet in principe binnen de eigen begroting verwerkt.

Samenvatting

Het Algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Noord-Hollands Archief stelt de gemeenteraad van Velsen in de gelegenheid een zienswijze in te dienen over de herziene begroting en de meerjarenbegroting 2024-2027. Daarnaast legt het bestuur de jaarrekening 2022 ter kennisname aan de raad voor. Er is geen aanleiding om opmerkingen bij de begrotingswijziging en begroting te plaatsen. Het voorstel is met beide in te stemmen en dit als zienswijze aan het bestuur van het Noord-Hollands Archief in te dienen.

Inleiding

GEMEENTE VELSEN

Het Noord-Hollands Archief (hierna te noemen NHA) is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waarin de gemeente Velsen samen met de gemeente Haarlem en het Rijk deelneemt. Deze GR voert een wettelijke taak uit en heeft tot doel de overgebrachte archieven van de deelnemende partners te beheren en voor het publiek toegankelijk te maken.

Het algemeen bestuur van het NHA heeft de jaarrekening 2022, de begrotingswijziging 2023 en de begroting 2024-2027 in haar vergadering van 19 april 2022 voorlopig vastgesteld.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de jaarrekening en een zienswijze te uiten over de begroting en de begrotingswijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Er zijn enkele belangrijke ontwikkelingen waarover het college de raad informeert:

Uittreding van het Rijk per 1 januari 2025 uit alle Regionale Historische Centra (RHC's): De samenwerking tussen OCW en het NHA blijft, maar zal een andere vorm krijgen doordat het Rijk niet langer onderdeel uitmaakt van de GR. De partnerbijdrage van OCW wordt omgezet in een (structurele) specifieke uitkering aan het NHA. Het NHA is in gesprek met andere potentiële partners die tot de regeling zouden kunnen toetreden.

Hiermee komt per 2024 een einde aan het gemeenschappelijke digitale bewaarplaats met het Nationaal Archief (e-depot). Het NHA heeft in 2020 gekozen voor ontwikkeling van een eigen e-depot. In 2022 is hierin veel voortgang geboekt. Er is bijvoorbeeld in 2022 een geslaagde test uitgevoerd met betrekking tot het overbrengen van digitale bestemmingsplannen naar het e-depot. Daadwerkelijke overbrenging van dit complexe digitale archief zal naar verwachting medio 2023 plaats gaan vinden.

Conceptwetsvoorstel Archiefwet 2021:

Dit wetsvoorstel is op 17 november 2021 ingediend bij de Tweede Kamer. Het strekt tot modernisering van de Archiefwet 1995, zodat deze beter aansluit bij de praktijk van het digitale informatiebeheer. Veel wijzigingen hebben een redactioneel karakter. Een belangrijke wijziging is dat overheden de te bewaren informatie straks al na tien in plaats van na twintig jaar overbrengen naar een archiefdienst waar iedereen de informatie kan raadplegen. Dit heeft naar verwachting zowel ruimtelijke als ook financiële consequenties.

In de Archiefwet worden tevens de afspraken met betrekking tot de financieringssystematiek van de RHC's vastgelegd na uittreding van het rijk in 2025.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Het wetsvoorstel "Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen" is per 1 juli 2022 in werking getreden. De wet versterkt de positie bij besluitvorming en de controlerende rol van gemeenteraden door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan. Gemeenschappelijke regelingen (GR'en) hebben tot 1 juli 2024 de tijd om het wetsvoorstel te implementeren en de regelingen aan te passen. Voor het NHA valt de nieuwe wet samen met de uittreding van het rijk dat gevolgen heeft voor het bestuur en het delegatiebesluit. Alle RHC's hebben om die reden toestemming om de nieuwe GR per 1 januari 2025 operationeel te laten zijn. Hierin verschilt het traject van het NHA met andere Gemeenschappelijke regelingen waar gemeente Velsen in is vertegenwoordigd. De gemeenteraad wordt hierover nog apart geïnformeerd. In het als bijlage bij deze jaarstukken gevoegde informatieve memo wordt het proces kort weergegeven.

Onderzoek uitbreiding depotruimte

Het NHA loopt tegen de grenzen van zijn depotruimte aan. De huidige depotruimte is voor meer dan 90 procent in gebruik. Naar verwachting is tot 2035 behoefte aan circa 30% extra depotruimte.

GEMEENTE VELSEN

Er is in opdracht van de gemeente Haarlem en het NHA onderzoek gedaan naar meerdere scenario's met als doel te komen tot een nieuw gezamenlijk depot ten behoeve van meerdere gebruikers, waar ook de ruimtebehoefte van het NHA in kan worden ondergebracht. Dit voortraject is nog niet afgerond. De uitkomsten van de besluitvorming over nieuwe huisvesting zal gevolgen hebben voor Velsen. Hierover wordt de gemeenteraad afzonderlijk geïnformeerd.

Beoogd doel en effect van het besluit

De gemeenteraad krijgt de gelegenheid om invloed uit te oefenen op het beleid van de gemeenschappelijke regeling. Wanneer Velsen instemt met de ontwerpbegroting kan de GR NHA de begroting vaststellen.

Argumenten

Jaarrekening 2022

Financiële aspecten

- Accountantsverklaring

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring, zowel over de getrouwheid, als over een goedkeurende verklaring over de rechtmatigheid gekregen. De interne organisatie is qua bezetting beperkt waardoor inherent hieraan de controle-technische functiescheiding niet altijd is te realiseren. Wel krijgt de interne beheersorganisatie de nodige aandacht. Het NHA heeft de aanbevelingen van de accountant adequaat opgepakt onder andere door externe controle op het inkoop- en aanbestedingsproces.

- Het resultaat

De rekening sluit met een positief saldo van € 255.949. In Dit resultaat wil het bestuur toevoegen aan de egalisatiereserve en de weerstandsreserve. Dit resultaat is mede gevolg van niet ingevulde vacatureruimte, behoudend begroten en hogere projectopbrengsten dan begroot. Daar staan wel hogere energielasten tegenover. Dat betekent dat de exploitatieruimte wel lager is dan het vorige jaar.

- Algemene reserve/weerstandsvermogen

In het verleden heeft de Belastingdienst bepaald dat het NHA geen algemene reserves mag aanhouden. Hierdoor is het voor het NHA niet mogelijk om een robuust eigen vermogen op te bouwen. Dit kwam voort uit de mogelijkheid dat het NHA een deel van de Btw op inkoopfacturen terug kan vorderen. Dit betreft een koepelvrijstellingsafspraken uit 2008. In 2022 is onderzocht of deze koepelvrijstelling kon worden verlengd. Met zijn brief d.d. 5 juli 2022 is de Belastingdienst akkoord gegaan met de voortzetting van de in 2008 gemaakte afspraken dat de koepelvrijstelling van toepassing is op de prestaties aan het Rijk en de gemeenten Haarlem en Velsen alsmede dat de bijdragen van de deelnemers worden bepaald op basis van de begrotingen van de deelnemers met betrekking tot hun archief.

Naar aanleiding van de jaarrekening over 2021 is besloten om het positieve resultaat over 2021 aan te wenden om een weerstandsreserve op te bouwen. Een belangrijke aanleiding betrof destijds onduidelijkheden over eventuele frictiekosten die verwacht werden vanwege uittreding door het Rijk. Om deze reserve duidelijker te kunnen onderbouwen is in 2022 een risicoanalyse uitgevoerd.

GEMEENTE VELSEN

In de meerjarenbegroting (paragraaf 1.2) is de onderbouwing van de bestemmingsreserve opgenomen: de gevolgen van het uittreden van het Rijk en de realisatie van een nieuw depot worden door het NHA onder andere als risico aangemerkt. Met het vaststellen van de jaarrekening over 2022 is vanuit het resultaat over 2022 een bedrag van € 115.000 gedoteerd naar het weerstandsvermogen.

Met de huidige stand van het weerstandsvermogen komt het weerstandsvermogen op een niveau uit dat we kunnen kwalificeren als “minimaal voldoende”. Het bestuur heeft de ambitie uitgesproken om dit over een langere termijn te brengen naar “ruim voldoende” om risico's op te kunnen vangen.

- Risico's

Met bovenstaand weerstandsvermogen en de overige bestemmingsreserves kunnen de genoemde risico's worden gemitigeerd. In de verklaring van bevindingen zijn door de accountant geen onbeheersbare risico's opgemerkt.

- Restitutie

Het bestuur heeft in 2022 voorgesteld een bedrag van in totaal € 100.000 te retourneren aan haar deelnemers aan het digitale depot. Op dit onderdeel heeft Velsen een dienstverleningsovereenkomst met het NHA. De in 2022 gerealiseerde cashback voor Velsen bedroeg € 8.878.

(Beleids)inhoudelijk aspecten

- Na het “live” gaan van het digitaal e-depot in 2021 zijn in 2022 alle proefoverbrengingen voor verschillende deelnemers, waaronder Velsen gerealiseerd.
- De Covid-pandemie laat nog steeds sporen na in 2022, na beëindiging van de laatste lockdown eind februari 2022 is het bezoekersaantal nog niet gestegen naar het niveau van voor Covid. Er is wel een stijgende lijn te zien in de bezoekersaantallen.
- In 2022 heeft het NHA weer regulier activiteiten en tentoonstellingen georganiseerd, bijvoorbeeld over 50 jaar arbeidsmigratie in Nederland en over “vrouwen in verzet”. Daarnaast heeft het NHA een onderzoek gecoördineerd over de onteigening van Joods vastgoed in WOII. Dit wordt uitgevoerd door onderzoekers van de Radboud Universiteit Nijmegen.
- In 2022 hebben de verschillende RCH's veel samengewerkt naar aanleiding van het besluit tot uittreding door het Rijk. Daarnaast heeft het NHA meegedaan aan een benchmark Archieven, die een betere vergelijking mogelijk maakt. Daarnaast hebben de RCH's Stadsarchief Rotterdam, Erfgoed Leiden en Omstreken en het NHA wederzijdse collegiale inspecties gedaan, die leidde tot goede input en daarmee en aanpassingen.
- Het NHA heeft in haar rol als toezichthouder bij alle aangesloten deelnemers maatwerkinspecties en steekproeven conform plan uitgevoerd.

Zienswijze

Op grond van de Wgr neemt de raad kennis van de jaarstukken 2022. Voor de jaarrekening geldt geen zienswijzeprocedure. Over de kennisname van de jaarstukken en de aanbiedingsbrief jaarrekening 2022 wordt het bestuur van de GR geïnformeerd.

Begrotingswijziging 2023

De uitkomsten van de jaarrekening 2022 geven aanleiding om de begroting voor 2023 te herzien. Het resultaat is begroot op € 41.000 positief. Er wordt voldaan aan de BBV-vereiste dat de overhead apart in de begroting wordt gepresenteerd.

Financiële aspecten

Bestemmingsreserves:

- *Groot onderhoud:* De onttrekking aan de bestemmingsreserve voor groot onderhoud is in de herziene begroting lager dan in de oorspronkelijke begroting (€ 13.000 tov € 44.000), omdat er in 2022 minder is geïnvesteerd dan verwacht. De investeringen blijven in 2023 ook iets achter, waardoor ook de afschrijvingen lager uitvallen.
- *Film digitalisering NHA:* Dit betreft een onttrekking vanuit de bestemmingsreserve die is ontstaan vanuit de resultaatsbestemming van 2021 voor een film over digitalisering bij het NHA. Deze zal onderdeel zijn van een zomertentoonstelling in 2023 en zal dus ook op dat moment worden onttrokken aan de bestemmingsreserve, in plaats van in 2022.
- *Archief van de toekomst:* Vanuit het voorstel voor de resultaatsbestemming van 2022 wordt er een bedrag gereserveerd van € 40.000 voor de tentoonstelling “archief van de toekomst” die in de loop van 2023 plaats zal vinden in de Janskerk. Daarom valt dit bedrag weer vrij in het resultaat van 2023.
- *Egalisatiereserve:* De onttrekking aan de egalisatiereserve is € 25.237 hoger dan de oorspronkelijke begroting voor 2023 omdat er in het voorstel voor de resultaatsbestemming van 2022 is voorgesteld om € 100.948 toe te voegen aan de egalisatiereserve. Dit bedrag vloeit in vier jaar terug in het resultaat.

- Bijdragen deelnemers GR:

De totale bijdrage van Rijk, Provincie, gemeenten en overige organisaties bedraagt in 2023 € 8.205.758.

De bijdrage van de gemeente Velsen voor exploitatie is gebaseerd op de bijdrage voor 2022, vermeerderd met de door het Rijk vastgestelde indexering 2022 die conform de Gemeenschappelijke Regeling wordt doorberekend aan de overige partners Haarlem en Velsen. Voor Velsen komt dit neer op een stijging van € 11.068 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting van het NHA.

Sinds 2019 betaalt de gemeente Velsen een separaat bedrag voor digitaal informatiebeheer in de vorm van een vast bedrag per inwoner. Met ingang van 2022 is de korting die voor 2019 t/m 2021 was overeengekomen, vervallen. De stijging van het bedrag in de herziene begroting is het gevolg van het gestegen inwonertal en de indexering van het bedrag per inwoner met 10% op basis van de Consumenten Prijs Index (CPI) 2022.

Als gevolg van de begrotingswijziging betekent dit een verhoging van € 21.177 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting van de NHA. Op basis van het in de gemeentebegroting beschikbare budget ontstaat een tekort van € 23.000 voor 2023. Dit tekort willen we in de 2^e Burap van 2023 voorleggen, aangezien er geen dekking is voor dit tekort binnen het programma Wonen en Leven in Velsen.

(Beleids)inhoudelijk aspecten

Er zijn geen gewijzigde voornemens ten opzichte van de hoofdlijnen uit het meerjarenbeleidsplan “Klaar voor de Toekomst”.

Zienswijze

De begroting geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Er kan worden ingestemd met de begroting. Dit wordt als zienswijze voorgesteld aan de raad.

Meerjarenbegroting 2024 - 2027

Financiële aspecten

- Geprognosticeerd resultaat

GEMEENTE VELSEN

De begroting sluit met een geprognosticeerd positief resultaat in 2024 van € 116.776 voor bestemming en met een nihil resultaat na bestemming. Wel dient in aanmerking te worden genomen dat met ingang van 1 januari 2025 een nieuwe situatie geldt met de uittreding van het Rijk, een nieuwe samenstelling met wellicht toetreden nieuwe partners en een nieuwe bekostings- en tarievenstructuur.

- Algemene reserve/weerstandsvermogen

Zie de tekst onder het kopje 'algemene reserve/weerstandsvermogen' onder de jaarrekening.

- Bestemmingsreserves

Egalisatiereserve: De onttrekking aan de egalisatiereserve voor 2024 tot en met 2027 vloeit voort uit de exploitatieresultaten van 2019, 2020 en het voorstel tot resultaatsbestemming van 2022.

Groot onderhoud: In 2023 en volgende jaren wordt op basis van het meerjarenonderhoudsplan een bedrag van € 200.000 gereserveerd voor groot onderhoud aan het gebouwencomplex Kleine Houtweg 18 en voor de vervanging van installaties. Uitgaande van een investering in de locatie Kleine Houtweg van € 200.000 per jaar met een afschrijvingstermijn van tien jaar worden de afschrijvingen van deze investeringen onttrokken aan de bestemmingsreserve groot onderhoud.

Risico's

De nieuwe Archiefwet stelt hogere eisen aan het digitale beheer van overheidsinformatie en archieven. Daarnaast wijzigt de wettelijke termijn voor openbaar making. Het Rijk heeft de financiële gevolgen nog niet helemaal in kaart kunnen brengen, maar het risico is ten opzichte van 2022 lager ingeschaald nu bekend is dat de financiering zal worden voortgezet in een SPUK.

De wijziging van de gemeenschappelijke regeling betekent mede een wijziging in samenstelling en zal ook aanpassingen in de bekostiging en de tarievenstructuur en financiering tot gevolg hebben. De invulling van de consequenties zijn nog niet bekend. Over het traject naar de totstandkoming van de nieuwe GR wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd.

- Bijdrage gemeenten

De totale bijdrage van Rijk, Provincie, gemeenten en overige organisaties bedraagt in 2024 € 8.439.360, in 2025 € 8.459.997 en in 2026 € 8.470.625 en in 2027 € 8.444.997.

(Beleids)inhoudelijk aspecten

In het beleidsplan 'Klaar voor de Toekomst' zijn de speerpunten voor de jaren 2021-2024 benoemd. Deze speerpunten zijn uitgewerkt in verschillende actielijnen. Een belangrijke ontwikkeling is de digitalisering. Bij de overbrenging van (overheids-) archieven toetst de inspectie of de bestanden voldoen aan de wettelijke eisen. Momenteel gaat het nog hoofdzakelijk om analoge (papier) archieven echter de komende jaren verschuift het accent naar digitale archieven. Voor de decentrale overheidspartners heeft het NHA daarom geïnvesteerd in een eigen e-depot om er zeker van te zijn dat het NHA de wettelijke taak als archiefbewaarplaats voor alle partners kan waarmaken nu het Nationaal Archief zijn e-depot vanaf 2024 niet meer aan het NHA beschikbaar stelt. Het ministerie heeft toegezegd (eenmalig) aan de investering in het eigen e-depot van het NHA te zullen bijdragen.

Zienswijze

De meerjarenbegroting 2024-2027 geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Er kan worden ingestemd met de meerjarenbegroting. Dit wordt als zienswijze voorgesteld aan de raad. Hierbij vermelden we de overweging dat het NHA in haar meerjarenbegroting nog geen rekening heeft kunnen houden met de nieuwe GR en eventuele financiële gevolgen die daarmee

GEMEENTE VELSEN

samenhangen. De gemeente gaat er daarnaast vanuit dat het NHA de financiële gevolgen van de wijzigingen in de Archiefwet 2021 in principe verwerkt in de eigen begroting.

Alternatieven

N.v.t.

Risico's

In de Gemeentewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk 15 juli moeten zijn geleverd aan de Gedeputeerde Staten. Voor de begroting geldt een termijn tot 1 augustus. Het niet voldoen hieraan heeft tot gevolg dat automatisch, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet). Het is de bedoeling dat het algemeen bestuur van het Noord-Hollands Archief begin juli tot definitieve vaststelling komt. Aangezien wij voorstellen om in te stemmen met de begroting is dit een laag risico om rekening mee te houden.

Zie onder risico's herziene begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2026

Programma

---

3. Wonen en leven in Velsen

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Gemeenschappelijke Regeling Noord-Hollands Archief
- Archiefwet

Participatie en inspraak

---

n.v.t.

Financiële consequenties

Jaarrekening 2022

De jaarrekening 2022 van het Noord-Hollands Archief heeft geen effect op de gemeentebegroting.

Herziene begroting 2023

Door de herziene begroting ontstaat een tekort van € 23.000 voor 2023.

Meerjarenbegroting 2024-2027

De bijdrage van de gemeente Velsen aan de begroting van het Noord-Hollands Archief is weergegeven in onderstaande tabel.

GEMEENTE VELSEN

	Gevraagd 2023	Gemeentebudget 2023	Gevraagd 2024 t/m 2027	Gemeentebudget 2024 t/m 2027
Reguliere bijdrage	€ 313.681	€ 303.583	€ 323.092	€ 303.583
Digitale bijdrage	€ 110.600	€ 97.219	€ 116.129	€ 97.219
Totaal	€ 424.281	€ 400.802*	€ 439.121	€ 400.802
Verschil		-€ 23.479		-€ 23.479

Uit de tabel blijkt dat het beschikbare budget voor 2023 en verder niet voldoende is voor de gevraagde bijdrage vanuit het NHA. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de gehanteerde indexatie vanuit het NHA hoger is dan waar wij in onze begroting vanuit gaan (3%). Het voorstel is om in de 2^e Burap 2023 en de begroting 2024 e.v. het budget te actualiseren conform huidige realiteit.

* In bovenstaande tabel is geen rekening gehouden met een begrote baat van € 8 duizend uit het verleden welke niet meer wordt gerealiseerd, door een administratieve wijziging van de verwerking van de BTW compensatie. Deze baat is ten onrechte blijven staan en drukt op het budget van het NHA. Voorstel is om deze mee te nemen in de actualisatie van het budget.

Uitvoering van besluit

De zienswijze (inclusief het raadsbesluit) wordt kenbaar gemaakt aan het dagelijks bestuur van het Noord-Hollands Archief.

Nadat de zienswijze is toegezonden aan het Noord-Hollands Archief, zal het dagelijks bestuur de zienswijze meenemen in het voorstel aan het algemeen bestuur om de jaarrekening 2022 en herziene begroting 2023 vast te stellen.

Het algemeen bestuur stelt de begroting 2023 naar verwachting begin juli definitief vast en stuurt deze met de zienswijze van de raden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Hiermee wordt voldaan aan de verplichting van de Wet Gemeenschappelijke Regeling.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- Aanbiedingsbrief Noord-Hollands Archief
- Jaarrekening 2022 Noord-Holland Archief
- Controleverklaring 2022
- Verslag van bevindingen 2022
- Herziene begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024 – 2027 Noord-Hollands Archief
- Brief Zienswijze jaarrekening, begrotingswijziging en begroting Noord-Hollands Archief
- Agendaverzoek
- Raadsbesluit jaarrekening, begrotingswijziging en/of begroting Noord-Hollands Archief

GEMEENTE VELSEN

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

- Informatiememo

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

De burgemeester,

K.M. Radstake

F.C. Dales